

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ФОНД ЗА ИНОВАЦИОНУ
ДЕЛАТНОСТ

Бр. 13
20.01. 2015 год.
БЕОГРАД

 FOND ZA
INOVAIONU
DELATNOST



Програм рада Фонда за иновациону делатност за 2015. годину

Београд, јануар 2015. године

1. Опште информације о Фонду за иновациону делатност

1.1. Основни подаци о Фонду за иновациону делатност

Фонд за иновациону делатност (у даљем тексту: Фонд) је основан Законом о иновационој делатности („Службени гласник РС“, бр. 110/05, 18/10 и 55/13) – у даљем тексту: Закон. Уписан је код Агенције за привредне регистре под матичним бројем 20154691, ПИБ 104403200 – решење о регистрацији БД 11735 од 26. априла 2006. године.

1.2. Делатност Фонда

Фонд обавља послове у вези са финансирањем припреме, реализације и развоја програма, пројеката и других активности у области спровођења иновационе политике, а нарочито:

- стручне и друге послове у вези са прибављањем средстава Фонда, управљањем тим средствима и њиховим коришћењем;
- посредовање у вези са финансирањем иновационе делатности из средстава међународних организација, финансијских институција и тела, као и домаћих и страних правних и физичких лица, нарочито у областима науке и технологије које стратешки документи утврде као приоритетне;
- вођење базе података о програмима, пројектима и другим активностима у области иновационе делатности које Фонд финансира, као и потребним и расположивим финансијским средствима за њихову реализацију;
- подстицање, успостављање и остваривање сарадње са међународним и домаћим финансијским институцијама и другим правним и физичким лицима ради финансирања иновационе делатности, у складу са иновационом политиком и другим стратешким плановима и програмима, као и закљученим међународним уговорима за намене утврђене Законом.

1.3. Полазне основе Програма рада за 2015. годину

Успостављање одрживог развоја привреде и друштва један је од главних циљева дефинисаних у Стратегији научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2010. до 2015. године, коју је усвојила Влада Републике Србије. Један од механизма за реализацију овог циља је несметано функционисање, даље јачање и унапређење капацитета Фонда, ради обезбеђивања средстава за подстицање иновационе делатности, који ће, као неизоставни елемент бити означен и у поступку дефинисања нове стратегије иновационе и научноистраживачке делатности за период после 2015. године, која ће бити заснована на релевантним принципима Европске уније, укључујући циљеве и принципе у оквиру „Хоризонт 2020” програма, као и међународно прихваћеним принципима добре праксе.

1.4. Активности Фонда у 2015. години

Активности Фонда у 2015. години биће примарно усмерене на наставак имплементације текућих пројеката, односно почетак реализације припремљених пројеката и то:

- Наставак имплементације „Пројекта подршке иновацијама у Србији”¹ (*Innovation Serbia*

¹ На основу Уговора о гранту између Светске банке и Републике Србије (*Grant Agreement*) и Уговора о пројекту између Фонда и Светске банке (*Project Agreement*), оба потписана 5. децембра, 2011. године. У складу са Уговором о Гранту, одредбама у делу *Извршење пројекта, Одељак 1 - Институционални и остали аранжмани, Члан Б - Финансијски аранжмани*, Министарство

Project у оквиру IPA I 2011, компонента 2 - *Support Human Capital Development and Research*), у вредности од €8.4 милиона, која је почела 5. децембра 2011. године. Трајање овог међународног пројекта иницијално је уговорено до 30. новембра 2014. године, али је продужено до 10. јануара 2016. године, на основу званичног обавештења Светске банке, а након званичног захтева Министарства просвете, науке и технолошког развоја (у даљем тексту: Министарство), упућеног на иницијативу Фонда. Продужење пројекта је одобрено како би се несметано окончале све активности у оквиру Програма раног развоја и Програма суфинансирања иновација, пре свега у погледу исплата средстава иновативних пројеката који се финансирају у оквиру ових програма финансирања;

- Припрема и имплементација пројекта „Пројекат подршке истраживању, иновацијама и трансферу технологије у Србији”² (*Serbia research, innovation and technology transfer project*) чије је финансирање, у укупној вредности од €6,900,000, одобрено у циљу даљег јачања иновационог система и подстицања трансфера технологије. Овај пројекат биће финансиран из Предприступних фондова Европске уније (ИПА) за 2013. годину суфинансиран од стране Министарства и приватног сектора;
- Учешће у Регионалном фонду ризичног капитала (*Western Balkan Enterprise Innovation Fund-WB ENIF*) у сарадњи са међународним финансијским институцијама, а посебно са Европским инвестиционим фондом (*EIF*), за који су средства обезбеђена у оквиру Програма за развој предузећа и иновације Западног Балкана (*Western Balkan Enterprise Development and Innovation Facility – WB EDIF*)³ кроз Инвестициони оквир Западног Балкана (*Western Balkan Investment Framework- WBIF*);
- MAIN – наставак спровођења трогодишњег ЕУ пројекта под називом “*Mastering innovation in Serbia through development and implementation of interdisciplinary post-graduate curricula in innovation management*” заједно са 14 партнера из Србије, Немачке, Грчке, Аустрије и Словеније. Основни циљ овог пројекта је јачање иновативног капацитета Србије кроз модернизацију високог образовања и подизања квалитета у домену људских ресурса. Фонд је потписао споразум о партнерству са Универзитетом у Новом Саду, координатором пројекта, јула 2014. године;
- Наставак активног учешћа представника Фонда у Преговарачкој групи 25 – Наука и истраживање, у оквиру преговора о приступању Европској унији, као и учешће у радној групи за израду радне верзије нацрта новог Закона о иновационој делатности.
- Наставак реализације програма финансирања Фонда кроз Програм раног развоја и Програм суфинансирања иновација из Предприступних фондова Европске уније (ИПА) за 2014. годину. Планирано је да укупан износ средстава за ове намене износи €4,500.000. Поред средстава из Предприступних фондова Европске уније (ИПА) за 2014. годину, Програм раног развоја и Програм суфинансирања иновација ће бити суфинансирани од стране Министарства и приватног сектора.

Ради обављања напред наведених активности, као и осталих овлашћења у оквиру законом дефинисане делатности, која укључују али се не ограничавају на реализацију пројеката у складу са захтевима и правилима коришћења ИПА предприступне помоћи, као и ради

просвете, науке и технолошког развоја је, као прималац средстава гранта, преузело обавезу правовременог обезбеђивања средстава из свог буџета, како би Фонду, као телу које спроводи овај међународни пројекат, омогућило да на одговарајући, правовремени и задовољавајући начин настави са спровођењем пројекта током читавог његовог трајања.

² Имплементација пројекта зависи од потписивања Финансијског споразума за ИПА 2013 између Републике Србије и Европске комисије, потписивања Административног споразума између Европске комисије и Светске банке, Уговора о гранту између Републике Србије и Светске банке и Уговора о пројекту између Светске банке и Фонда, као и Уговора о директном гранту између Министарства финансија и Фонда.

³ У складу са Закључком Владе РС 05 број: 337-1952/2012 од 22. марта 2012. године, Фонд је овлашћени представник Републике Србије за учешће у WB EDIF програму, док се средства контрибуције за учешће у програму обезбеђују са раздела Министарства.

испуњења обавеза које је Министарство, на челу Републике Србије као примаоца средстава гранта, преузело у погледу несметаног оперативног функционисања Фонда у свакој години имплементације Пројекта подршке иновацијама у Србији (*Innovation Serbia Project*), неопходно је да се из буџета Републике Србије обезбеди финансирање оперативних трошкова Фонда у 2015. години, у складу са Законом о буџету Републике Србије за 2015. годину и осталим релевантним прописима.

Планирано је да Фонд, и током 2015. године, активно ради на обезбеђивању додатних средстава за финансирање иновационе делатности и успостављених програма финансирања из средстава међународних финансијских институција и организација, претприступних фондова Европске уније и осталих расположивих извора, укључујући:

- Учешће у имплементацији регионалне Стратегије истраживања и развоја за иновације Западног Балкана, која отвара могућност додатног финансирања за науку и иновације у региону у периоду од 2014. до 2020. године, које ће се обезбедити из међународних извора кроз сарадњу са донаторима и Европском комисијом;
- Рад са другим донорима (као што су швајцарски *State Secretariat for Economic Affairs - SECO*), међународним и домаћим институцијама и инвеститорима на националном, регионалном и међународном нивоу.
- Припрема ИПА II за период 2015-2017 у оквиру сектора за конкурентност, где Фонд планира развијање нове грант шеме.

Детаљни преглед програма финансирања Фонда приказан је у **Прилогу 1.**

2. Имплементација Програма финансирања

У 2015. години се наставља имплементација Пројекта подршке иновацијама у Србији, која укључује квартално финансијско праћење и надзор пројеката компанија којима је одобрено финансирање у оквиру овог пројекта, кроз Програм раног развоја (*MINI GRANTS Program*) и Програм суфинансирања иновација (*MATCHING GRANTS Program*).

Наставак спровођења јавних позива и финансирање иновативних компанија кроз Програм раног развоја (*MINI GRANTS Program*) и Програм суфинансирања иновација (*MATCHING GRANTS Program*) у 2015. години се очекује из Претприступних фондова Европске уније (ИПА 2014). Уколико наведена средства за финансирање јавних позива буду обезбеђена, планирано је предузимање активности на имплементацији јавних позива које укључују: представљање програма финансирања и рад са потенцијалним корисницима средстава Фонда, преглед подобности и потпуности пријава, достављање подобних пројеката међународним рецензентима на стручну процену, вршење ужег избора подобних пријава у оквиру оба програма финансирања, посете изабраним компанијама и доношење коначне одлуке о финансирању. Пројектне пријаве ће разматрати независна Експертска комисија и, на основу међународних рецензија, припремати образложени предлог пројеката чију ће реализацију Фонд финансирати.

Активности везане за период након одобреног финансирања пројеката укључују праћење имплементације пројеката кроз кварталне извештаје техничког прогреса пројекта и финансијског менаџмента пројекта, као и посете компанијама.

Фонд ће наставити сарадњу са Светском банком и Европском комисијом на подизању капацитета Фонда, као и развоја и имплементације новог програма финансирања сарадње научноистраживачких организација са компанијама у приватном сектору, кроз ИПА 2013

Пројекат подршке истраживању, иновацијама и трансферу технологије у Србији (*Serbia research, innovation and technology transfer project*).

3. Међународни пројекти Фонда

3.1. Пројекат подршке иновацијама у Србији (*Innovation Serbia Project*)

У току 2015. години настављају се активности Пројекта подршке иновацијама у Србији кроз квартално праћење и финансијски надзор пројеката иновативних компанија којима је одобрено финансирање у оквиру овог пројекта током 2012, 2013. и 2014. године, кроз Програм раног развоја (*MINI GRANTS Program*) и Програм суфинансирања иновација (*MATCHING GRANTS Program*).

Наведене активности на овом пројекту укључују, али се не ограничавају на следеће:

- Финансијску контролу и праћење пројеката којима је одобрено финансирање у јавним позивима током 2012., 2013. и 2014. године;
- Мониторинг и евалуацију Пројекта подршке иновацијама у Србији и програма финансирања, као и изградњу система прикупљања података за догоровно праћење ефеката програма финансирања (*Monitoring and Impact Evaluation*);
- Организацију радионица и догађаја на којима ће се представити резултати пројекта;

3.2. Подршка истраживању, иновацијама и трансферу технологије у Србији-ИПА 2013 (*Serbia Research, Innovation and Technology Transfer Project - IPA 2013*)

Пројекат Подршка истраживању, иновацијама и трансферу технологије у Србији, у укупној вредности од €6,900,000, финансираће се из ИПА фондова за 2013. годину и представља наставак сарадње са Светском банком и Европском комисијом у области развоја иновационог система у Србији. Овај пројекат, који се развија у сарадњи са надлежним министарством, укључује три компоненте:

Компонента 1: Техничка помоћ организацијама које пружају подршку иновацијама (нпр. центрима за трансфер технологије и инкубаторима) и научноистраживачким организацијама.

У оквиру ове компоненте успоставиће се капацитет Фонда за рад на пословима трансфера технологије и функције централне канцеларије за трансфер технологије у Србији, као што су успостављање правног оквира и механизма за заштиту интелектуалне својине и изградња експертизе у евалуацији интелектуалне својине и стратегијама комерцијализације.

Фонд ће бити имплементатор ове компоненте, уз администрацију средстава од стране Светске банке.

Компонента 2: Шема бесповратних грантова за подстицање сарадње научноистраживачких организација са индустријом. Планирано је да се кроз ову компоненту финансирају пројекти конзорцијума које чине најмање једна научноистраживачка организација и најмање једна компанија.

Ову компоненту пројекта имплементираће Фонд кроз директан грант Европске комисије и уз надзор Светске банке. Планирано је да износ од 7% шеме бесповратних грантова буде намењено за финансирање управљања овом компонентом, укључујући вршење евалуације и надзора. Планирано је да Министарство суфинансира ову компоненту пројекта у износу од €1,000,000. Такође, ова компонента ће се суфинансирати и из приватног сектора у износу од €1,000,000.

Ова компонента укључује и део који се односи на стручну помоћ Светске банке која се односи на дизајнирање грант шеме.

Компонента 3: Израда Националне стратегије за истраживање, развој и иновације после 2015. године и израда плана националне истраживачке инфраструктуре (у складу са препорукама Европског стратешког форума о истраживачким инфраструктурама). Ову компоненту пројекта директно имплементира Светска банка.

3.3. Програм за развој предузећа и иновације Западног Балкана (*Western Balkan Enterprise Development and Innovation Facility - WB EDIF*)

Програм за развој предузећа и иновације Западног Балкана је регионална иницијатива за стварање платформе финансијске подршке иновативним малим и средњим предузећима (МСП) са високотехнолошким потенцијалом, чије финансирање је одобрено у децембру 2011. године кроз Инвестициони оквир Западног Балкана. Мала и средња предузећа ће, кроз ову платформу, моћи да приступе финансирању кроз три институције: Фонд за иновативна предузећа (*Enterprise Innovation Fund- ENIF*), Фонд за развој предузећа (*Enterprise Expansion Fund- ENEF*) и Гаранцијски Фонд (*Guarantee Facility- GF*).

Закључком Владе Републике Србије 05 бр. 337-1952/2012 од 22. марта 2012. године, Фонд је одређен као овлашћени имплементатор овог програма и институција надлежна да предузима активности и потписује документа која уређују образовање и функционисање Фонда за иновативна предузећа (*ENIF*) и Програма у целини, као и да приступи поступку уговарања и имплементирања активности овог програма.

Фонд за иновативна предузећа (*ENIF*) биће успостављен од стране Европског инвестиционог фонда (*EIF*) са седиштем у Луксембургу, у складу са међународним примерима добре праксе. Инвеститори и све земље из региона биће представљени кроз одговарајући Управни одбор. Одлуке о инвестирању биће искључиво у надлежности независног менаџмент тима.

Фонд ће наставити да координише активности са земљама региона које учествују у Програму.

Активности у наредном периоду укључују:

- Финансирања српских иновативних компанија у оквиру овог програма, кроз припрему и представљање компанија инвеститорима и суфинансирање кроз постојеће програме;
- Успостављање регулаторног оквира за функционисање фондова ризичног капитала кроз компоненту техничке помоћи овог регионалног програма, као и учешће Фонда у изради нацрта закона о ризичном капиталу;
- Успостављање механизма подршке иновативним компанијама у повезивању са Фондом за иновативна предузећа (*ENIF*).

3.4. Остале активности

Фонд ће радити на укључивању у имплементацију регионалне стратегије истраживања развоја и иновација Западног Балкана, као национална институција овлашћена да обавља послове у вези са финансирањем иновационе делатности. Овај регионални пројекат отвара могућност додатног финансирања за науку и иновације у периоду од 2014. до 2020. године, који ће се обезбедити из међународних извора кроз сарадњу са донаторима и Европском комисијом.

Поред наведених планираних активности за 2015. годину, Фонд ће наставити са успостављањем сарадње и комуникације са заинтересованим и потенцијалним партнерима из јавног и, пре свега, приватног сектора, као и међународним институцијама, организацијама и инвеститорима на националном, регионалном и међународном нивоу.

Представници Фонда ће наставити са активностима у релевантној области науке и истраживања, у овиру учешћа у преговорима о приступању Европској унији, који представљају крајњу фазу процеса интеграције државе кандидата у Европску унију. Као један од корака у поступку усклађивања законодавства Србије са правом ЕУ, представници Фонда у 2015. години настављају рад на изради нацрта Закона о иновационој делатности, које се обављају уз помоћ и консултације Стратешког саветника Фонда и других релевантних стручњака из дате области, као и на основу увида у примере европске и међународне добре праксе.

Прилог 1 – Програми Фонда за иновациону делатност

ПРОГРАМ	Опис програма	Извори финансирања
<i>Програм раног развоја (MINI GRANTS)</i>	Циљ програма: подстицање стварања иновативних компанија заснованих на знању (приватне <i>start-up</i> или <i>spin-off</i> компаније) и финансирање тржишно оријентисаних иновативних технологија, производа и услуга са високим потенцијалом комерцијализације.	- Пројекат подршке иновацијама у Србији (<i>IPA I 2011</i> ; компонента 2- <i>Support Human Capital Development and Research</i>) који имплементира Фонд за иновациону делатност, а Светска банка је администратор средстава;
<i>Програм суфинансирања иновација (MATCHING GRANTS)</i>	Циљ програма: подстицање улагања приватног сектора у истраживање и развој нових и унапређених производа и услуга, као и проширивање сарадње српских компанија са научноистраживачким организацијама.	-
<i>Програм развоја фондова ризичног капитала</i>	Циљ програма: развој тржишта ризичног капитала, који ће омогућити регионалним и светским инвестиционим групама да, кроз учешће у капиталу, инвестирају у развој домаћих високотехнолошких компанија, путем суфинансирања фондова ризичног капитала, у сарадњи са међународним финансијским институцијама и приватним сектором.	Програм подршке МСП преко <i>Western Balkan Investment Framework (WBIF)</i> , која укључује средства Европске комисије, Европског инвестиционог фонда (<i>EIF</i>), Европске банке за обнову и развој (<i>EBRD</i>) и других међународних институција.
<i>Програм подршке истраживању, иновацијама и иновацијама и трансферу технологија</i>	Циљ програма: успостављање и развој пословања централне канцеларије за трансфер технологија, суфинансирање заједничких пројеката и срадње научноистраживачких организација са компанијама у приватном сектору.	Подршка истраживању, иновацијама и трансферу технологије у Србији (<i>IPA I 2013</i>).
<i>Нови програми и наставак финансирања постојећих програма</i>	Додатно финансирање Програма раног развоја (<i>MINI GRANTS Program</i>) и Програма суфинансирања иновација (<i>MATCHING GRANTS Program</i>) кроз Фонд; Финансирање подршке иновативним компанијама кроз развој инкубатора; Развој нових иструмената финансирања кроз фондове ризичног капитала, као и подизање капацитета Фонда потребних за стварање фондова ризичног капитала у Србији; Развој програма подршке директним страним инвестицијама у области истраживања и развоја.	- Предприступни фондови Европске уније (<i>ИПА</i>) за 2014. годину - Сарадња са међународним финансијским институцијама и организацијама, донорима и инвеститорима - Учешће у имплементацији Регионалне стратегије истраживања, развоја и иновација Западног Балкана.

ПРИЛОГ 2 - Планирано финансирање програма Фонда за иновациону делатност у периоду од 2015. до 2018. године

ГОДИНА:	2015		2016		2017		2018	
	У 000 РСД	ЕУР	У 000 РСД	ЕУР	У 000 РСД	ЕУР	У 000 РСД	ЕУР
I ПРИХОДИ ИЗ БУЏЕТА								
1. Оперативни Трошкови	65,000		75,000	€ 3,100,000	78,000	€ 3,100,000	80,000	€ 3,100,000
2. Пројекција потребног суфинансирања Програма раног развоја и Програма суфинансирања иновација								
3. Партиципација Републике Србије у Програму за развој предузећа и иновације Западног Балкана ⁴		€ 352,000		€ 276,000		€ 276,000		€ 276,000
4. Пројекат IPA 2013 „Подршка истраживању, иновацијама и трансферу технологије у Србији” ⁵		€ 600,000		€ 300,000		€ 100,000		
5. Пројекат ИПА 2014 Наставак финансирања кроз Програм раног развоја и Програм суфинансирања иновација				€ 500,000		€ 500,000		
II ДОНАЦИЈЕ МЕЂУНАРОДНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА								

⁴ За спровођење Закључка Владе Републике Србије 05 бр. 337-1952/2012, у јуну 2012. године на рачун Фонда уплаћен је износ од РСД 21,528,000. Ово је први део контрибуције на име учешћа Фонда у Програму за развој предузећа и иновације Западног Балкана, док се у наредне 4 године очекује уплата преосталог износа у траншама, које ће обезбеђивати на размену надлежног министарства. Укупни износ учешћа Србије у Програму је 1,38 милиона евра током пет година.

⁵ Имплементација пројекта зависи од потписивања Финансијског споразума за ИПА 2013 између Републике Србије и Европске комисије, потписивања Административног споразума између Европске комисије и Светске банке, Уговора о гранту између Републике Србије и Светске банке и Уговора о пројекту између Светске банке и Фонда, као и Уговора о директном гранту између Министарства финансија и Фонда. Имплементација пројекта ће званично отпочети потписивањем Финансијског споразума за ИПА 2013 између Републике Србије и Европске комисије, потписивањем Административног споразума између Европске комисије и Светске банке као и уговора о гранту између Републике Србије и Светске банке и Уговора о пројекту између Светске банке и Фонда. Република Србија суфинансира овај пројекат у укупном износу од € 1,000,000.

2. Пројекат IPA 2011 „Пројекат подршке иновацијама у Србији”	€1.800.000 ⁶							
2. Пројекат IPA 2013 „Подршка истраживању, иновацијама и трансферу технологије у Србији”	€ 900.000		€1.400.000			€1.285.000		
3. Пројекат ИПА 2014 Наставак финансирања кроз Програм раног развоја и Програм суфинансирања иновација			€1.250.000			€1.250.000		

⁶ Током 2015. године планирана је исплата од око €1.800.000 еуро оквиру „Пројекта подршке иновацијама у Србији” од чега је износ од приближно € 200.000 намењен за подизање капацитета Фонда и успостављање програма Фонда, а износ од приближно € 1.600.000 за плаћање преосталих уговорених обавеза према компанијама корисницима гранта у оквиру Програма раног развоја и Програма суфинансирања иновација.

У складу са чланом 15, тачком 5. Статута Фонда који је донео Управни одбор Фонда на седници одржаној дана 28. фебруара 2011. године, а на који је Влада Републике Србије дала сагласност својим решењем 05 број 110-3008/2011 од 21. априла 2011. године („Службени гласник РС”, бр. 29/11), са изменама које је Управни одбор Фонда усвојио на седници одржаној 30. октобра 2013. године, а на које је Влада Републике Србије дала сагласност Решењем 05 број 110-7709/2014 од 18. јула 2014. године, Управни одбор Фонда усвојио је Програм рада за 2015. годину дана 13.01.2015. године у оквиру XXXII седнице.



УПРАВНИ ОДБОР
ПРЕДСЕДНИК
Проф. др Дејан Илић

На основу члана 44. став 2. Закона о иновационој делатности („Службени гласник РС”, бр. 110/05, 18/10 и 55/13), Министарство просвете, науке и технолошког развоја, као министарство надлежно за научноистраживачку делатност и технолошки развој је дана 06.02.2015. решењем број 119-01-169/2015-16 дало сагласност на Програм рада Фонда за 2015. годину, који је Управни одбор Фонда усвојио дана 13.01.2015. на XXXII седници.



В.Д. ДИРЕКТОРА
Марко Атанасовски